

LATVIJAS REPUBLIKAS
FINANŠU MINISTRIJA

Jaunās Revīzijas pakalpojumu likuma aktualitātes

Dace Šodnaka

Grāmatvedības un revīzijas politikas departamenta
direktora vietniece - Komercesabiedrību revīzijas
politikas un uzraudzības nodaļas vadītāja

2017.gada 24.novembrī

ES un tās prasību pārņemšana un ieviešana Latvijā

- **Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/56/ES**, ar kuru groza Direktīvu 2006/43/EK, ar ko paredz gada pārskatu un konsolidēto pārskatu obligātās revīzijas, *pamatā* paredz:
 - *Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu obligātās revīzijas*
 - *Nosacījumus personu apstiprināšanai un reģistrācijai, kuras veic obligāto revīziju*
 - *Noteikumu personas, kas veic obligāto revīziju, neatkarībai, objektivitātei un profesionālajai ētikai, un tālākizglītībai, kā arī kvalitātes kontroles un resursu nodrošināšanai darba uzdevuma un uzņēmuma līmenī*
 - *Noteikumus starptautisko standartu piemērošanai un konverģencei visā ES*
 - *Prasības revidentu un revīzijas uzņēmumu neatkarīgas publiskās pārraudzības, kvalitātes kontroles un sankciju sistēmas nodrošināšanai.*

Prasības tika pārņemtas ar:

- Likumu “Grozījumi likumā “Par zvērinātiem revidentiem””. Grozījumi likumā pieņemti 2016.gada 15.decembrī un stājās spēkā **2017.gada 1.janvārī**
 - Ministru kabineta 2017.gada 7.februāra noteikumiem Nr. 75 “Zvērinātu revidentu un zvērinātu revidentu komercsabiedrību darba organizācijas noteikumi”, spēkā **2017.gada 15.februārī.**
 - **Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 537/2014** par īpašām prasībām attiecībā uz obligātajām revīzijām sabiedriskas nozīmes struktūrās un ar ko atceļ Komisijas Lēmumu 2005/909/EK (*SNS revīzijas regula*):
 - *SNS revīzijas regula ir tiesību akts, kas tieši piemērojams un saistošs visām dalībvalstīm*
 - *SNS revīzijas regulu jāpiemēro obligātiem revidentiem un revīzijas uzņēmumiem, kas veic revīzijas sabiedriskas nozīmes struktūrās; un sabiedriskas nozīmes struktūrām*
 - *SNS revīzijas regula ir obligāti piemērojama no 2016.gada 17.jūnija (ar atsevišķiem izņēmumiem) un tās normas attiecas uz finanšu gadu, kas sākas ar/pēc 2016.gada 17.jūnija*
- Izvēles iespējas ieviestas ar likumu “Grozījumi likumā “Par zvērinātiem revidentiem””

Grozījumi likumā «Par zvērinātiem revidentiem»»

- Mainīts likuma “Par zvērinātiem revidentiem” nosaukums, turpmāk - **Revīzijas pakalpojumu likums**
- **Revīzijas pakalpojumu likuma mērķis:** regulēt tās personu profesionālās darbības tiesiskos pamatus, kura izpaužas kā revīzijas pakalpojumi, un nodrošināt šo personu profesionālās darbības uzraudzību, lai sekmētu stabilu, drošu un uzticamu revīzijas pakalpojumu tirgu un aizsargātu sabiedrības (kā gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu lietotājas) kopējās intereses.
- **Revīzijas pakalpojumu likuma mērķgrupa:** zvērināti revidenti un zvērinātu revidentu komercsabiedrības, sabiedriskas nozīmes struktūras, uzraugi – Finanšu ministrija, Latvijas zvērinātu revidentu asociācija, Finanšu un kapitāla tirgus komisija, kā arī revīzijas pakalpojumu saņēmēji (klienti).

Revīzijas pakalpojumu likuma jaunais saturs

- Vispārējie noteikumi
- Latvijas Zvērinātu revidentu asociācija
- Zvērinātu revident kvalifikācijas eksāmeni
- Zvērināta revidenta sertifikāta izsniegšanas, tā darbības apturēšanas un anulēšanas kārtība, zvērinātu revidentu reģistrs
- Zvērinātu revidentu komercsabiedrību licencēšanas noteikumi, zvērinātu revidentu komercsabiedrību reģistrs;
- Zvērinātu revidentu neatkarības, objektivitātes un profesionālās ētikas prasības;
- Zvērinātu revidentu un zvērinātu revidentu komercsabiedrību darbības, tiesības un pienākumi
- Revīzijas pakalpojumu kvalitātes kontroles nodrošināšana
- Latvijas Zvērinātu revidentu asociācijas darbības uzraudzība
- Noteikumi SNS revīzijas regulas piemērošanas nodrošināšanai
- Kompetento iestāžu noteikšana
- Zvērinātu revidentu un zvērinātu revidentu komercsabiedrību atbildība, sūdzību un strīdu izskatīšanas kārtība, sankciju un uzraudzības pasākumu piemērošana

Grozījumu likumā «Par zvērinātiem revidentiem»» jaunie noteikumi (I)

LATVIJAS REPUBLIKAS
FINANŠU MINISTRIJA

Prasība	Skaidrojums
Jaunas un precizētas jau esošās likuma definīcijas.	☐ likumā lietoti jauni termini: Latvijā atzītie starptautiskie publiskā sektora revīzijas standarti; dalībvalsts; dalībvalsts kompetentā institūcija; dalībvalsts revidents; dalībvalsts revidentu komercsabiedrība; trešās valsts kompetentā institūcija; valsts vai pašvaldību institūcija; saistītās puses; zvērināts revidents un zvērinātu revidentu komercsabiedrības, kura sniedz revīzijas pakalpojumus sabiedriskas nozīmes struktūrām. ☐ likumā precizēti jau esošie termini un to skaidrojums: Revīzijas darba dokumenti; revidenta ziņojums, trešās valsts revidents, trešās valsts revidentu komercsabiedrība; ☐ likuma mērķis un darbības joma nosaka revīzijas vērtību un nozīmi.
Jaunas prasības zvērinātu revidentu profesionālās darbības veikšanai	☐ paplašinātas zvērinātu revidentu ziņošanas prasības; ☐ aizliegums turpināt sniegt profesionālos pakalpojumus un slēgt jaunus līgumus sertifikāta vai licences darbības apturēšanas gadījumā (administratīvā pasākuma piemērošanas rezultātā); ☐ nosacījumi revidentu prakses iekšējai darba organizācijai (kvalitātes kontroles standarta prasību obligāta piemērošana); ☐ licences izsniegšanas nosacījumi attiecībā uz ārvalstu revīzijas uzņēmumu balsstiesīgajām kapitāla daļām zvērinātu revidentu komercsabiedrībā; ☐ citas ES dalībvalsts revidenta un revīzijas uzņēmuma līdzvērtības atzīšana (pārrobežu pakalpojumu sniegšana ES vienotajā tirgū).

Grozījumu likumā «Par zvērinātiem revidentiem»» jaunie noteikumi (I)

LATVIJAS REPUBLIKAS
FINANŠU MINISTRIJA

Prasība	Skaidrojums
Valsts un pašvaldību institūciju finanšu revīzijas kvalitātes uzlabošanas noteikumi	☐ publiskā sektora revīzijas standartu piemērošana; ☐ zvērinātu revidentu un zvērinātu revidentu komercsabiedrību obligātā rotācija (zvērināts revidents un zvērinātu revidentu komercsabiedrība nav tiesīga ilgāk par 6 gadiem sniegt revīzijas pakalpojumus (t.sk. finanšu revīziju) vienai un tai pašai valsts vai pašvaldību institūcijai). ☐ revīzijas pakalpojumu kvalitātes kontroles pārbaude (zvērināti revidenti un zvērinātu revidentu komercsabiedrības, kas sniedz revīzijas pakalpojumus (t.sk. finanšu revīziju) valsts un pašvaldību institūcijām, ir pakļautas kvalitātes kontroles pārbaudēm ne retāk kā reizi sešos gados)
Uzraudzība un kontrole	☐ zvērinātu revidentu un to komercsabiedrību darbības uzraudzības iestāžu un to pilnvaru noteikšana – nacionālā kompetentā iestāde (FM) un tās pilnvaras, citu uzraudzībā iesaistīto institūciju (FKTK, Latvijas Zvērinātu revidentu asociācija) kompetenču sadale; ☐ riska pieejas ieviešana FM veiktajām kvalitātes kontroles pārbaudēs (inspekcijas) attiecībā uz sabiedriskas nozīmes struktūru ieceltiem zvērinātiem revidentiem; ☐ sūdzību izskatīšana, izmeklēšana, sankciju un uzraudzības pasākumu piemērošana zvērinātiem revidentiem un zvērinātu revidentu komercsabiedrībām, un atsevišķos gadījumos – sabiedriskas nozīmes struktūru ieceltajiem zvērinātiem revidentiem un zvērinātu revidentu komercsabiedrībām.

Grozījumu likumā «Par zvērinātiem revidentiem» jaunie noteikumi (II)

Prasība	Skaidrojums
Jaunas prasības attiecībā uz sabiedriskas nozīmes struktūru revīzijām	☐ prasības attiecībā uz sabiedriskas nozīmes struktūru revīzijas komiteju izveidošanu un darbību; ☐ noteiktas prasības sankciju un uzraudzības pasākumu piemērošanai sabiedriskas nozīmes struktūrām to izdarīto pārkāpuma gadījumā; ☐ obligāta sabiedriskas nozīmes struktūru iecelto zvērinātu revidentu un zvērinātu revidentu komercsabiedrību rotācija (līgums līdz 10 gadiem, ar iespēju tos pagarināt vēl par 10 gadiem tikai zvērinātu revidentu komercsabiedrībām); ☐ atļauja sniegt noteikta veida ne-revīzijas pakalpojumu vienai un tam pašai revidējamai sabiedriskas nozīmes struktūrai, ja ir saņemta šīs sabiedriskas nozīmes struktūras revīzijas komitejas atļauja; ☐ SNS revīzijas regulas arī citu prasību piemērošanas regulējums (revīzijas ziņojuma saturs, atklātības ziņojuma saturs, pienākums ziņot par noslēgtajiem un lauztajiem revīzijas pakalpojumu līgumiem).
Sadarbība ar ārvalstu kompetentajām iestādēm uzraudzības jautājumos	☐ Finanšu ministrija ir kompetentā iestāde sadarbības jautājumos ar citu valstu neatkarīgajām uzraudzības iestādēm revīzijas jomā; ☐ noteikti sadarbības nosacījumi izmeklēšanas, kopīgu neatkarīgu inspekciju un zvērinātu revidentu darba dokumentu nodošanas gadījumā; ☐ kompetentās iestādes sadarbojas, ievērojot konfidencialitāti un dienesta noslēpuma prasības.

Īpaši noteikumi valsts un pašvaldību institūciju gada pārskatu revīzijām

2017.gada 1.janvārī stājās spēkā grozījumi likumā «Par zvērinātiem revidentiem», paredzot būtiskus jaunievedumus valsts un pašvaldību institūciju gada pārskatu revīzijām

1

Publiskā sektora revīzijas standartu piemērošana

➤ Prasība zvērinātam revidentam un zvērinātu revidentu komercsabiedrībai, veicot valsts vai pašvaldību institūcijas finanšu revīziju, ievērot Latvijā atzītos starptautiskos publiskā sektora revīzijas standartus un Valsts kontroles kā grupas revidenta norādījumus.

➤ Pārejas noteikumi - zvērināti revidenti un zvērinātu revidentu komercsabiedrības minēto prasību sāk piemērot, sākot ar 2017. saimnieciskā gada pārskata revīziju.

2

Zvērinātu revidentu un zvērinātu revidentu obligātā rotācija

➤ zvērināts revidents un zvērinātu revidentu komercsabiedrība nav tiesīga ilgāk par 6 gadiem sniegt revīzijas pakalpojumus vienai un tai pašai valsts un pašvaldību institūcijai.

➤ Pārejas noteikumi – 6 gadu termiņa ierobežojums skaitāms no 2017. gada 1. janvāra.

3

Revīzijas pakalpojuma kvalitātes kontrole

➤ zvērināti revidenti un zvērinātu revidentu komercsabiedrības, kas sniedz revīzijas pakalpojumus (t.sk. finanšu revīziju) valsts un pašvaldību institūcijām, ir pakļautas kvalitātes kontroles pārbaudēm ne retāk kā reizi 6 gados.

➤ Revīzijas pakalpojumu kvalitātes kontroli veic Latvijas Zvērinātu revidentu asociācija

Svarīgas definīcijas!

☐ “valsts vai pašvaldību institūcija”

valsts vai pašvaldību institūcija – valsts vai pašvaldību iestāde, atvasināta publiskā persona, kuru pilnīgi vai daļēji finansē no valsts vai pašvaldību budžeta, kā arī valsts vai pašvaldību aģentūra.

☐ “Latvijā atzītie starptautiskie publiskā sektora revīzijas standarti”

Latvijā atzītie starptautiskie publiskā sektora revīzijas standarti – valsts kontroliera noteiktie starptautiskie standarti augstākajām revīzijas iestādēm.

Ministru kabineta 2017.gada 7.februāra noteikumiem Nr. 75 “Zvērinātu revidentu unzvērinātu revidentu komercsabiedrību darba organizācijas noteikumi” (I)

- Noteikumi nosaka **darba organizācijas, resursu plānošanas, dokumentu pārvaldības, reģistru un lietu veidošanas prasības** zvērinātiem revidentiem un zvērinātu revidentu komercsabiedrībām.

- **Darba organizācija un resursu plānošana (1)**
 - Revidenta pienākums ir katram revīzijas pakalpojumam:
 - veltīt pietiekamu pietiekami ilgu laiku, lai ievērojot likumā noteiktās prasības, varētu izpildīt revīzijas pakalpojuma līguma saistības,
 - nodrošināt revīzijas pakalpojuma kvalitatīvai sniegšanai nepieciešamos resursus;
 - Revidents revīzijas pakalpojuma sniegšanas laikā:
 - saglabā profesionālo skepticismu,
 - pieļauj iespēju, ka klienta finanšu pārskatā varētu būt būtiska neatbilstība, kas radusies kļūdas vai krāpšanas dēļ, tādēļ viņš izvērtē visus apstākļus un revīzijas pierādījumus, kas varētu norādīt uz iespējamās krāpšanas un kļūdu izraisītu būtisku neatbilstību.

Ministru kabineta 2017.gada 7.februāra noteikumiem Nr. 75 “Zvērinātu revidentu unzvērinātu revidentu komercsabiedrību darba organizācijas noteikumi” (II)

➤ Darba organizācija un resursu plānošana (2)

- Revidentam ir jāsaglabā neatkarība un objektivitāte visā revīzijas procesā;
- Revidentu praksei jāizveido tās darbības apjomam un sarežģītībai atbilstošu personāla motivācijas politiku un atlīdzības sistēmu,
- Revidents regulāri pārbauda un novērtē iekšējās kvalitātes kontroles sistēmas darbību, reģistrē konstatētos trūkumus un saņemtos ieteikumus, kā arī veic darbības IKS uzlabošanai.

➤ Dokumentu pārvaldība, reģistru un lietu vešana (3)

- Revidents kārtot vienu vai vairākus klientu uzskaites reģistrus,
- Revidents katram revīzijas uzdevumam iekārto atsevišķu revīzijas lietu,
- Revīzijas lietu slēdz ne vēlāk kā 60 dienas pēc revidenta ziņojuma parakstīšanas dienas.

Kas jāatceras!!!

- RPL nosaka klienta un revidenta savstarpējas saistības (t.i., darījuma mērķi, klienta un revidenta pienākumus, atlīdzību un šī darījuma robežas).
- RPL jābūt noslēgtam par visiem revīzijas uzdevumiem

- Revidents var uzņemties sniegt revīzijas pakalpojumus tikai tad, ja netiek apdraudēta viņa neatkarība un objektivitāte atzinuma sniegšanā.

- Revidentu prakses vadība ieceļ par revīzijas pakalpojumu sniegšanu (revīzijas uzdevuma izpildi) atbildīgo zvērinātu revidentu un par viņa iecelšanu paziņo klientam.

Revīzijas pakalpojumu līgums (RPL)

- Zvērinātam revidentam un zvērinātu revidentu komercsabiedrībai nav tiesību ilgāk par sešiem gadiem pēc kārtas sniegt revīzijas pakalpojumus vienā un tajā pašā valsts vai pašvaldības institūcijā;
- vismaz divus gadus pēc šā laikposma beigām aizliegts piedalīties minētajā klienta gada pārskata revīzijā.

- Klients var vienpusēji atkāpties no RPL ar revidentu tikai tad, ja tam ir pamatots iemesls;
- Klienta un revidenta viedokļu atšķirības par grāmatvedības metodēm vai revīzijas procedūrām nav pamats RPL izbeigšanai;
- Klientam (arī revidentam), kas vienpusēji atkāpies no RPL, ir pienākums par to ziņot Finanšu ministrijai un Latvijas Zvērinātu revidentu asociācijai

Revīzijas pamatelementi

Kvalitatīva revīzija pārmaiņu vidē

Revīzijas
uzdevuma
kvalitātes
kontrole (SRS
220)

Risku
identificēšana un
novērtēšana (SRS
315)

Grāmatvedības
aplēšu revīzija
(SRS 540)

Grupas revīzija
(SRS 600)

Profesionālā spriešana un skepticisms

Kvalitātes kontroles sistēma uzņēmuma līmenī (SKKS 1)

Prasmes un iemaņas, kas ir nepieciešamas revidentam!*

Ētika un vērtības

Profesionālās vērtības, t.sk. neatkarība un objektivitāte

Profesionālā spriešana un skepticisms

Spēja izprast klienta biznesa vidi un biznesa riskus

Risku vadība

Eksperta zināšanas dažādās jomās, ieskaitot riskus

Zināšanas biznesā

Līderība, pieeja, kas vērta uz problēmu atrisināšanu, spēja organizēt darbu un komunikācijas procesu

Spēja izprast klienta organizācijas un vadības vērtības

Tehniskās iemaņas un zināšanas grāmatvedībā, revīzijā, matemātikā

Analītiskās prasmes un kritiskā domāšana

Zināšanas un iemaņas IT jomā

Noderīgi!

Likums “Grozījumi likumā “Par zvērinātiem revidentiem””

<https://www.vestnesis.lv/op/2016/254.6>

Noderīga informācija (revīzijas politika un uzraudzība)

http://www.fm.gov.lv/lv/sadalas/gramatvedibas_un_revizijas_politika/revizijas_politika_s/

Paldies par uzmanību!

Jautājumi?

Komercesabiedrību revīzijas politikas un uzraudzības nodaļa
[E-pasts: revkom@fm.gov.lv](mailto:revkom@fm.gov.lv), grp@fm.gov.lv